

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Vita, Et Gestis S. Francisci Xaverii È Societate Iesv Indiarvm Apostoli Libri Qvatvor

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1666

5. Iaponu[m] Dii, & sacra, verorum inimica.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10854

sacrificiis, infinitum sit scribere. Sectæ in iis sunt ad duodecim, planè ab se diuersæ. Hæc Solem, & Lunam; alia bestias aliquas, interque has lupum; Camidas quædam, & Fotochas colit; illos regni semideos, istos ex Sinis peregrinos. Magna pars, athei, absque Deo viuunt. Dæmones alij, tetra qua illum depingimus specie adorant, quibusdam immortalis est animus, præmiorum post vitam, & pœnarum capax. Nonnullos habet delirium transmigraturæ in corpora animæ, pro vitæ merito belluina, plebeia, aut regia. E contrario sunt qui recidere illam in nihilum volunt, vt prius nihilum fuerat, quàm in vitam mortalem subiret. Sed hæc quia flocci refert cognoscere, vel indicasse plus factis sit.

§
Iaponū Dii,
& sacra, ve-
rorum ini-
mica.

Omitti non debet, cacodæmonis mira fraus, nouo illo in orbe, de Christi Ecclesia histrioniam facientis; assimilatur illam schemate portentoso, versis in fabulas mysteriis, in superstitiones Sacramentis, ceremoniis in ritus sacrilegos, vt si quando se Christi notitia illò penetraret, discerni sacrum à profano; à verò mendacium non posset. Triadem in primis tricipiti statua quandam fingunt, manibus quadraginta eodem ex trunco extantibus, quæ potestatem notant agendi exterius, vt tres personas naturæ vnius designat statua. Denix vocabulo hoc monstrum nominant, & interpretantur eorum philosophi tria capita, Solè, Lunam, & elementa: corpus verò materiam primigeniam, quæ velut manibus elementarium, & cœlestium qualitatum sese in omnia transmutat. Messiam quoque suum Xacam vocant, hoc est principij expertem; matre quidem regina, & vxore, sed absque marito genitum, cui proinde in somnis præmonstratus est hic partus, ne matrem abiiceret tanquam adulteram, filium veluti spurium. Addunt extra cunas exilisse infantem, erectumque in pedes, septem passus ad Orientem confecisse, ortosque ex singulis quæ vestigium fixerat septem flores. Inde cum sublatum digitorum esset osculatus, professum se cœli, & terræ Monarcham. Adulterum verò in eremo Siani vitam redimendis hominibus diu solitariam, pœnisque asperimam egisse, vt suis meritis innocentiam præstaret sceleratis, inuocantibus salutem. Post è solitudine progressum populos docuisse, congregasse discipulos, & sequaces, grandia scripsisse volumina, quæ vocant sochechia, de reconditis sapientiæ arcanis, quorum pars potissima vertitur, in probatione huius effati mirabilis; præter nasci, & mori; fieri & destitui, nihil præterea vsquam esse; de nihilo atque in nihilum omnia redire. Estque videlicet hoc vnum de maximis Euangelij quòd Xaca intulit arcanum; cœlo missum iactatur, & Dei dictatum; eo pulpita templorum; eo exedre sonant academiarum; implentur, ac tu-ment lucubrationes de Theologia Iaponum innumerabiles, in quas iam rerum indiuiduarum ab iis relata leguntur, millia quinque & viginti, & scholæ huiusce Bonziji, vix concionantur ad populum; præterquam de nihilo. Præstant hoc densatis tot rationibus, inductionibus, modisque tam efficacibus, vt dementati auditores, elatis interdum vocibus manibusque,

manibusque, Nihilum, nihilum, simul omnes conclament. Functus præterea idem. Xaca legislatoris officio, testamenti sui reliquit tabulas, præceptorum decalogo constantes; horum quinque scripto; verbo quinque alia tradidit, sed hæc adeò sæda, & turpia, vt nefas sit cartæ committere. Illis autem homicidium prohibetur; alieni vsurpatio; adulterium; mendacium; mæror in rebus extra remedium positus. Tandem annos bis mille cum vixisset Xaca, viuere desiit, & luctu anniuersario mors eius perpetuo colitur, vt apud nos Christi patientis; sed stulta fabula hunc eius obitum adornant, nimirum vndique terrarum ex quouis animantium genere, morienti duo adstitisse, fele vno, & serpente exceptis, quibus sopor tam altus obreperat, vt magno vocantis præconio expergefæcti non fuerint, & hunc bestiarum tam communem concursum, præmij loco idcirco factum, quod Xaca octuagesimies bestia natus esset, priusquam homo nasceretur. Verum extra fabulam res habet, fuisse Xacam egymnosophistis clarissimi nominis, natum patre Deli, Indiæ intra Gangem rege; cognomento Xacam, & Buddam, quod Sapientem, & Literatum significat. Floruisse anno ante Christum millesimo; nunquam in Iaponia conspectum: sed missos ad illum à Sinarum Rege, anno Christi quinto, & sexagesimo legatos, qui pro excellenti quo erant ingenio, illius doctrinam condiscerent, & ad se referrent; inde illam ex Sinis primitus in Coraium, post in Iaponiam latius se fudisse. Duarum auctorem sectarum extitisse, quæ sunt principes cæterarum: alteram eorum qui solitarij capita mille septingenta contemplantur, quorum ad vltimum cum speculando peruenierint, nihil eis præterea quod discant superest, & à Zazzo ac Tundis (de quibus postmodum) inaugurantur doctorum insignibus: alteram scholarum quarum alumni de rerum natura disputant, & scribunt arbitrariis notis, & hieroglyphico caractere, ne à populo capiuntur. Prædicant etiam publicè, sed alia omnia ab iis quæ sentiunt ad emungendam enim stipem, & frænandum vulgi sub magistratu licentiam, Deos asserunt esse, & spiritus, & aliam ab hac nostra vitam; inferos & beatitatem; vitia & virtutes, quorum scelerati nihil non pronugis, & fabulis habent; nihili enim sui doctrina imbuti, nihilum vnum credunt. Præter Xacam aliam adorant vetustiore illo Deum, cuius Amida nomen priore syllaba sanctos omnes signat; secunda sanctas; tertia omnes bibliothecas. Conditorem hunc dicunt sedium beatarum, seu paradisi, milliarium ab terra millionibus seiuncti triginta millibus: itaque animas, quamlibet valida & penna & halitu contendunt, nisi triennio minimè illic peruenire, at enim sedes beatorum nec vnas habent, nec vnos inferos; summi quisque viginti, quos colunt dii, peculiarem habet paradysum, suosque inferos, in fundo maris, in aère, in lunæ concauo, in sole & alibi, quæ loca vt cuique singula perplacent, ita Deo paradysum eius daturo, instantiàs supplicat, absque vlla tamen dubitatione, Doctorum æquè vt rudium magna

Xacæ disciplina tenet, animam, & futuri promissa quibus Bonzj quæstâ captant, in nihilum tandem recidere; vnde colluies turpitudinum omnium immanis, & vita quadripedum, mortem nimirum expectans iis confimilem. Hac animi persuasione, prodigiosum nihilominus tot fana, Amido, Xacæ Camidibus, Foræ his, ab iis sacrari, vt quibusdam in vrbibus, ciuium ædes numero suo æquent: arte magnificentia, supellectili superent: colossis ex ære, in medio erectis, & lucernis ex auro fulgentibus: regum videlicet quotquot in Iaponia fuerunt Deum suum nemo non templo augere voluit, verùm ad sui memoriam potius in feros nepotes gloriosam, quàm ad simulachri venerationem. Sed longè dementior famam in populos vltro neo suimet sacrificio emerentium, furor & rabies. Suntque ij tam portentoso numero, vt tria interdum & quatuor millia naues simul conscendant, ligatoque ad collum faxo, gratulante ad littus populo, pertusis nauibus dum sensim merguntur, idolo suo alacres, decantent, rogentque ex eo naufragio, in eius deuehi paradisum, quem putant in imo latere oceano: alij cauernis montium inclusi iusto sibi exitu obstrui, fame voluntaria perire deligunt, omnium habentur fortunatissimi, quos per se cacodæmon ad præcipitium deducit: in rupis altissimæ verticem adrepunt, inde Deum suum magnis vocibus inelamant, vt se inter brachia excipiat cadentes; adest sulphurario è cauo dæmon, luce formæque aspectabilem se sistit; in eum miseri se saltu proiciunt, & in vallem horrendam præcipientes ad subiecta saxa conteruntur, suntque dæmonis in Iaponia martyres. Cruce verò se, sed obliqua signare, qualis S. Andrea pingitur, incertum vnde acceperint, deprecatoriis globulis pronior coniectura, quos centum octoginta filo vno contextos gerunt, & ad singulos preculam recitant, verbis, & significatu nemini perceptam eique recitationi peccatorum attribuunt veniam, quæ pari capitum cum iis globulis censenda numero arbitrantur. Datur etiam, vt apud nos virginis salutandæ, sic apud eos precandi signum certis diei horis; ad hoc passim de genibus manibusque sublatis, Deum quisque suum orant, & adorant. Sunt peregrinantes ad loca sacra; & pœnarum & culpæ condonationes, ex præscripto quotannis ea visentibus. Est illud etiam Confessionis Generalis tribunal horribile, reo in lancem imposito subiectæ voragini imminentem. Sunt supplicantium agmina, magnis ordinibus, deorum simulacra inauratis ferculis circumuectantium, suus est item Reliquiis honor. Meaci præsertim Xacæ denti maximus defertur; cælum aut pluuium, aut serenū optent, putant dente illo extra fanum prolato, se id impetrare. Datur suus quoque per annum festis locus, mortualibus inter alios quæ lunæ septimæ quarto, & decimo obeuntur, cum enim triennio animæ egeant vt in Paradisum deueniant omnium maximum, fractæ labore itineris, ter humi confidunt vires recepturæ, quare illo die cœna illis ponitur à propinquis lauta, & magnifica; exitur iis obuiam extra vrbes sub noctem, vt excipiantur, exceptæ inuitentur, domum deducantur.

cantur, ac ne quâ per tenebras exerrent, vel offendant, ignibus vici omnes, & facibus collucent. Mensam ijs domi ponunt, discumbere somniant, & flatu, ciborum substantiam ducere, illâ refici, & vires resumere. Exacto die cursatur domo omni, lapidatione, fustuario, magno strepitu pelluntur forâs, ne quas forte ignauia ab integrando itinere auerfas, paradisi faciat contemptrices.

6. Hâc Dæmonis synagoga deorat anima, nisi, vt de formi conuenientia Christi Ecclesiam imitatur, ita suo etiâ Clero, Dignitatibus, & Ordinum gradibus, ex vno aptis Hierarchiæ capite fulciretur. Igitur Meaci, vrbe imperij principe, sedet quem dicebamus Zazzus, & summum velut Pontificatum gerit. Penes illum est rerum summa, quæ animum spectauit, ritus instituit; Imperatores quos libuit inter Deos refert; illosque honoribus Camidum impertit. Sectas probat, quas multas & sibi inuicem magnopere aduersantes librorum Xachæ obscuritas peperit. Denique Fuinos & Tundos consecrat, veluti dixeris Patriarchas, & Præsules, à quibus deinde creantur Sacerdotes, & potestatem accipiunt sacrificandi odoribus, meritaque Xachæ, & Amidæ, in vitorum bonum, & factorum quietem conferendi. Præter hos sacrorum ministros sunt Bonziz, varias professi religiosæ formæ familias cineritias, nigras, solitarias, cœnobiticæ, propè numero infiniti. Sunt quoque Moniales, quas Bicones appellant, venificæ plurimum & incantatrices; quæ foris virgines præferunt Bonziis ad nutum turpissimè, ac flagitiosissimè seruiunt, ab his omnem Iaponiam prodiit secleratum inuentum ponendi vteri, & partûs abigendi, fere illic fœminis vulgare. De cœnobiis, ritibus, sectis, Theologia Bonziorum, quæ ab testibus didici, & oculatis, & diuturnis, ingens volumen confecerint, esto, curiosis forsitan placiturum; sed parum vtile; quin imo vercor, ne in iis quoque sim nimis, quæ vetat Historia sileri, adeo sunt detestabilia, radunt omnes capillum, & barbam, cœlibes agunt, carne, piscæque recenti abstinent, in Lunæ ac Solis exortu, statisque per diem articulis campanæ sono congregantur, cantant alternis choris, & versibus Xacho quædam deliria. Cæterùm natio, totâ Iaponiâ facinorosior, & contaminatior nulla est, vt qui præter alia fautores sint nefandæ libidinis. Dum enim (scribit Xauerius) inuehente me pro concionibus in tantum nefas, moueri se horrore illius populus indicat, nictando ipsi, & oculis dicta eludendo me rident, & abeunt; nec possum satis demirari, hoc hominum genus in omni vita publicè tam flagitiosum, tantam nihilo fecius habere apud omnes, etiam ipsos Reges venerationem huius tamen rei triplex videtur causa. Primum quod familiæ regiæ cum in Iaponia sint tam multæ, & ex multis quisque vxoribus tot suscipiant liberos, non possunt omnes in sæculo paternis opibus dignitatem tueri, est enim tenuis regionum illarum copia; ob id facillè inducuntur vt Bonziorum sectentur institutum, inter quos à puero educantur illis ergo honorem, nobilitas sanguinis non ægrè conciliat; Deinde cultum suo-

6
Clerus idolol. Iaponica.